

Blijvende screening nodig om para-tbc op bedrijfsniveau uit te bannen

1,4 procent para-tbc-positief

Al meer dan honderd jaar is de ziekte para-tbc bekend in de diergeneeskunde. In de praktijk heerst echter nog veel onduidelijkheid rond de ziekte. De ziekte stond daarom centraal op een studiedag in Merelbeke.

tekst **Annelies Debergh**

Luc

De Meulemeester:

'Para-tbc is in melk even goed op te sporen als in bloed'

Lien

Merchiers:

'Aandacht besteden aan afvoer positieve dieren'

Een studiedag rond para-tbc met de algemene insteek om meer duidelijkheid rond de ziekte brengen. Verschillende partners, als DGZ Vlaanderen en de Belgische Confederatie Zuivel, organiseerden samen een studiedag op de faculteit Diergeneeskunde in Merelbeke.

Dat het met para-tbc om moeilijke materie gaat, stelde Marc Govaerts, werkzaam aan het Centrum voor Onderzoek in Diergeneeskunde en Agrochemie. 'Het is moeilijk om de bacterie in de praktijk vast te stellen.' Met genomische informatie hopen wetenschappers een beter beeld te krijgen van de genetische inhoud van de kiem. 'Het doel is om aan de hand van enkele specifieke

DNA-sleutels een doelgerichte diagnose mogelijk te maken.' Marc Govaerts legde uit dat para-tbc niet op specifieke leeftijden optreedt. Een dier dat als kalf is besmet, ontwikkelt para-tbc pas op latere leeftijd of soms op zeer oude leeftijd. 'Er zijn in Frankrijk gevallen bekend bij limousindieren waarbij de infectie zich pas op een leeftijd van 25 jaar heeft ontwikkeld. Het risico op para-tbc is dus mogelijk levenslang.'

Massaal uitscheiden

Of er daadwerkelijk een verband is tussen para-tbc en de ziekte van Crohn, kon Marc Govaerts bevestigen noch weerleggen. 'In elk geval is het zo dat een dier dat para-

tbc ontwikkelt en klinisch ziek wordt, de ziektekiemen massaal gaat uitscheiden, waardoor de weiden en de omgeving besmet raken. Het elimineren van dragers is in de eerste plaats van economisch belang om verspreiding van de ziekte op bedrijfsniveau tegen te gaan. Ook voor het imago van de sector is het belangrijk om para-tbc aan te pakken.'

Sinds 2006 loopt in Vlaanderen een vrijwillig para-tbc-bestrijdingsprogramma. Dierenarts bij DGZ Lien Merchiers maakte de balans op van dat programma. 'Na vijf jaar nam 24 procent van de melkveehouders deel, in 2012 was dat 37 procent. Acht procent van de onderzochte dieren is vleesvee.' Het percentage positieve dieren bleef in die tijdspanne op een gelijk niveau. 'Van de ruim 41.000 geteste dieren in 2006-2007 was 1,5 procent positief, vijf jaar later zijn ruim 85.000 dieren getest, waarvan 1,4 procent positief tekent voor para-tbc.'

Aanpak op meer fronten

Bij het aanhalen van de percentages para-tbc-positieve dieren waarschuwde Lien Merchiers: 'Van de 1203 dieren die positief getest zijn, leven nog zeker 406 dieren, waarvan 43 zelfs naar een ander bedrijf gingen. Het is goed om daar meer aandacht aan te besteden.'

De aanpak van para-tbc is volgens Lien Merchiers een werk

van lange adem en het vergt een aanpak op meerdere fronten. 'Voor het saneren van een bedrijf is het nodig om de vee-stapel regelmatig te screenen en dat ook te blijven doen. Positieve dieren moeten zo snel mogelijk worden geruimd.'

Ook het jongveemanagement, het afkalfmanagement en het toepassen van het aankoopprotocol bij aangekochte dieren zijn van belang om de ziekte onder controle te houden, gaf Merchiers aan.

Via melk is de ziekte goed op te sporen, vertelde dierenarts Luc De Meulemeester van het Melkcontrolecentrum (MCC) Vlaanderen. 'Tankmelkonderzoek is weinig zinvol, maar met individuele melkmonsters kan de ziekte goed worden vastgesteld, net als met bloedmonsters.'

Ijsbergeffect

Bij de detectie van para-tbc op een bedrijf sprak dierenarts Pieter Passchyn over het zogenaamde ijsbergeffect. 'Een bedrijf met een klinisch ziek dier heeft doorgaans zes tot acht subklinische gevallen en nog tien tot vijftien stuks jongvee geïnfecteerd.'

Aangezien para-tbc moeilijk is op te sporen, is het volgens Passchyn raadzaam zo min mogelijk vee aan te kopen. 'Wie wel dieren aankoopt, kan zich beter richten tot bedrijven die regelmatig testen op para-tbc en geen positieve dieren hebben.'

Para-tbc is volgens hem vooral een kwestie van hygiëne. 'Para-tbc is een heel resistente bacterie. Het is daarom beter geen jongvee uit te weiden op recent bemeste percelen. De veroorzaker van para-tbc is erg resistent in de omgeving. Het meest praktisch is om jongvee gewoon binnen te houden.'